

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Doamnei Elena BODNARENCO
Președintele Comisiei mediu și dezvoltare regională

AMENDAMENT

la proiectul de lege privind calitatea aerului atmosferic (nr.504 din 10.12.2020)

În conformitate cu prevederile art.59 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea 797-XIII din 02 aprilie 1996, prezint următoarele amendamente:

1) La art. 3, noțiunea "areal – suprafață de răspândire a fenomenului de poluare a aerului atmosferic;" – se exclude.

2) La art. 3, se propune ca noțiunea „operator” să fie expusă în următoarea redacție: "operator – orice persoană fizică sau juridică ce exploatează instalații și/sau gestionează o activitate cu impact asupra calității aerului atmosferic". Raționamentul efectuării acestei modificări reiese din necesitatea expunerii mai clare a noțiunii și ajustării limbajului utilizat în corespundere cu legislația națională.

3) La art. 3, noțiunea "stație" se propune de a fi substituită cu noțiunea "stație de monitorizare", care va fi expusă în următoarea redacție: "stație de monitorizare – echipament fix sau mobil pentru prelevarea mostrelor din unul sau mai multe puncte de prelevare de pe aceeași arie, care efectuează măsurări ale concentrațiilor de poluanți atmosferici". Această expunere aduce mai multă claritate textului legii, fără a schimba sensul prevederii.

4) La art. 3, la noțiunea "obiectiv pe termen lung (OTL)", cuvintele "concentrației poluantului atmosferic" – se exclud.

5) La art. 4, pct. 2) "prevenirii poluării" se propune de completat cu cuvântul "aerului atmosferic", menționând expres că este un principiu specific și se referă la prevenirea poluării aerului, nu și a altor componente ale mediului.

6) La art. 4, pct. 5) "transparenței și accesibilității", pentru o percepere mai clară, se propune de completat cu cuvintele "informațiilor și datelor".

7) La art. 5 alin. (3) "În baza zonelor și a aglomerărilor delimitate se constituie Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului (în continuare – RNMCA), în

conformitate cu actele normative aprobate de Guvern”, se propune de a substitui cuvintele ”actele normative” cu sintagma ”Regulamentul privind monitorizarea și gestionarea calității aerului atmosferic” pentru a face referință la actul normativ care va reglementa modul de constituire și funcționare a Rețelei Naționale de Monitorizare a Calității Aerului. Regulamentul respectiv urmează a fi elaborat de către Ministerul Mediului după adoptarea Legii privind calitatea aerului atmosferic.

8) La art. 6 alin. (2) lit. a) ”asigurarea evaluării calității aerului atmosferic în zonele și aglomerările de pe întreg teritoriul țării” se propune de completat cu textul ”conform art. 19-20”, făcând trimitere la prevederile legii referitoare de evaluarea calității aerului atmosferic, în scopul expunerii mai clare pentru utilizatori.

9) La art. 6 alin. (2) lit. b) ”asigurarea monitorizării calității aerului atmosferic prin RNMCA” se propune de completat cu textul ”conform art. 25”, făcând trimitere la prevederile legii referitoare la Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului, în scopul expunerii mai clare pentru utilizatori.

10) La art. 6 alin. (2) lit. c) ”realizarea măsurilor de reducere a poluării aerului atmosferic prin aplicarea regimurilor de gestionare a calității aerului atmosferic” se propune de completat cu textul ”conform art. 29-30”, făcând trimitere la prevederile legii referitoare la cerințele de gestionare a calității aerului atmosferic, în scopul expunerii mai clare pentru utilizatori.

11) La art. 8, pct. 3) ”asigură conlucrarea cu autoritățile și instituțiile specializate în domeniile sănătății publice, agriculturii, economiei, transportului, industriei în vederea implementării eficiente a legislației în domeniul calității aerului atmosferic”, după cuvântul ”industriei” se propune de completat cu cuvintele ”energeticii, dezvoltării regionale” – sectoare cu potențial impact asupra calității aerului atmosferic, care trebuie menționate de rând cu domeniile agriculturii, economiei, transporturilor etc.

12) La art. 8, pct. 5) ”include în documentele de politici sectoriale pentru domeniile agriculturii, producerea alimentelor și dezvoltare regională și rurală, măsuri de reducere a impactului asupra calității aerului atmosferic și a mediului ca întreg;” – se exclude. Urmare a reorganizării Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului au fost modificate atribuțiile Ministerului Mediului.

13) Pe parcursul întregului text al proiectului de lege urmează a fi ajustate denumirile ministerelor nou-create.

14) După art. 8 - se propune introducerea unui articol nou ”Atribuțiile Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare”. Raționamentul completării proiectului de lege cu acest articol rezultă din faptul reorganizării prin divizare a Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (MADRM) în Ministerul Mediului, atribuțiile căruia a fost expuse în art. 8 și Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, care a preluat de la MADRM atribuțiile ce vizează reducerea impactului sectorului ”agricultură” asupra calității aerului atmosferic. Articolul respectiv va avea următorul cuprins:

”Articolul 9. Atribuțiile Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare are următoarele atribuții și responsabilități:

a) elaborează și include în programele de dezvoltare a agriculturii și industriei alimentare prevederi și măsuri care vizează reducerea impactului asupra calității aerului atmosferic și a mediului ca întreg;

b) pune la dispoziția Agenției de Mediu, la solicitare, informațiile necesare elaborării inventarelor de emisii provenite din activități specifice sectorului, inclusiv date privind implementarea activităților incluse în documente de politici de mediu.”

La fel, urmare reorganizării autorităților publice centrale, se propune delimitarea atribuțiilor Ministerului Economiei și Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, care vor fi expuse în următoarea redacție:

”Articolul 11. Atribuțiile Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale are următoarele atribuții și responsabilități:

a) *elaborează și include în programele sectoriale pentru activitățile din transport energetică și dezvoltare regională, în limita competențelor funcționale, prevederi și măsuri care vizează reducerea impactului asupra calității aerului atmosferic și a mediului ca întreg, dezvoltând politici pentru promovarea tehnologiilor mai puțin poluante și a surselor regenerabile;*

b) *elaborează reglementări normative cu privire la emisiile provenite de la vehiculele rutiere (Euro 5 și Euro 6) și stabilește condițiile tehnice pentru mijloacele de transport în vederea reducerii impactului emisiilor asupra calității aerului atmosferic;*

c) *elaborează reglementări tehnice privind transportul mărfurilor periculoase, inclusiv al celor care pot afecta calitatea aerului atmosferic.*

d) *pune la dispoziția Agenției de Mediu, la solicitare, informațiile necesare elaborării inventarelor de emisii provenite din activități specifice sectorului, inclusiv date privind implementarea activităților incluse în documente de politici de mediu.”*

Articolul 12. Atribuțiile Ministerului Economiei

Ministerul Economiei are următoarele atribuții și responsabilități:

a) *elaborează și include în programele sectoriale pentru activitățile din industrie, în limita competențelor funcționale, prevederi și măsuri care vizează reducerea impactului asupra calității aerului atmosferic și a mediului ca întreg, dezvoltând politici pentru susținerea tehnologiilor mai puțin poluante;*

b) *elaborează reglementări tehnice privind calitatea combustibililor și norme privind punerea în aplicare a acestora, ținând cont de necesitatea reducerii și limitării poluării aerului atmosferic;*

c) *exercită funcții de reglementare și control privind proiectarea, construirea și operarea instalațiilor, echipamentelor și utilajelor care pot afecta calitatea aerului atmosferic;*

d) *pune la dispoziția Agenției de Mediu, la solicitare, informațiile necesare elaborării inventarelor de emisii provenite din activități specifice sectorului, inclusiv date privind implementarea activităților incluse în documente de politici de mediu.”*

15) Pe tot parcursul textului legii, se modifică numerotarea articolelor, urmare introducerii articolelor privind atribuțiilor ministerelor nou-create.

16) Urmare a modificărilor propuse mai sus, la art. 9, alin. (1), lit. e) ”participă, în limita competențelor, la elaborarea și punerea în aplicare a planurilor privind calitatea aerului”, se propune de completat cu textul ”și a planurilor de menținere a calității aerului, conform art. 36 și art. 37”, care conțin măsuri necesare pentru

menținerea poluării aerului la niveluri inferioare valorilor limită reglementate pentru protecția sănătății umane și ale mediului ca întreg.

17) La art. 9, alin. (1) se propune de completat cu lit. k) cu următorul conținut: *"pune la dispoziția Agenției de Mediu, la solicitare, informațiile necesare elaborării inventarelor de emisii provenite din activități specifice sectorului, inclusiv date privind implementarea activităților incluse în documente de politici de mediu."* Prin introducerea acestei prevederi se va contribui la consolidarea capacităților și responsabilizarea instituțiilor în ceea ce privește oferirea informațiilor necesare elaborării inventarelor de emisii de poluanți atmosferici, în conformitate cu angajamentele RM față de Convenția de la Geneva privind poluarea atmosferică transfrontalieră pe distanțe lungi.

18) La art. 9 alin. (2) *"În cazul informării de către Agenția de Mediu despre existența riscului de depășire a pragului de alertă și/sau a pragului de informare, Ministerul Sănătății evaluează în regim de urgență riscurile pentru sănătatea populației și propune măsuri imediate și preventive care trebuie luate în vederea protecției sănătății populației"* se propune de completat după cuvintele *"pragului de informare"* cu textul *"prevăzute în anexa nr. 2"*, făcând referire la anexa concretă care stabilește pragurile de alertă și de informare pentru diferiți poluanți atmosferici, în scopul expunerii mai clare pentru utilizatori.

19) Urmare a modificărilor propuse mai sus la art. 11 *"Atribuțiile Agenției de Mediu"*, pct. 16) *"autorizează emisiile de poluanți atmosferici"*, se propune de completat cu cuvintele *"în conformitate cu legislația în domeniul protecției mediului"*, pentru a aduce mai multă claritate prevederii.

20) În titlul art. 16 *"Responsabilitățile operatorilor care desfășoară activitate cu potențial impact asupra aerului atmosferic"*, cuvintele *"care desfășoară activitate cu potențial impact asupra aerului atmosferic"* urmează a fi excluse, urmare a expunerii într-o nouă redacție a noțiunii de „operator”.

21) Urmare a modificărilor propuse mai sus la art. 16 *"Responsabilitățile operatorilor care desfășoară activitate cu potențial impact asupra aerului atmosferic"*, pct. 3) *"anunță Inspectoratul pentru Protecția Mediului în cazul producerii unor avarii, accidente, incidente, opriri/porniri accidentale etc. și în cazul înregistrării depășirii valorilor-limită ale emisiilor de poluanți atmosferici"*, se propune de completat după cuvântul *"anunță"* cu cuvântul *"neîntârziat"*, pentru ca inspectorii IPM să intervină cât mai curând posibil și să constate cu exactitate consecințele accidentului și prejudiciul cauzat mediului în urma emisiei de poluanți în atmosferă.

22) Art. 20, alin. (4) *"Suplimentar, față de criteriile de evaluare prevăzute la alin. (1), (2) și (3), se efectuează măsurări de fond în mediu rural. Evaluarea de fond se efectuează prin măsurări în stațiile plasate departe de sursele de poluare a aerului, în scopul furnizării informației privind concentrația masică a particulelor totale și a concentrațiilor particulelor în suspensie – PM_{2,5}. Substanțele măsurate în arealele de fond rural sunt prevăzute la anexa nr.1 secțiunea a 3-a"*, este expus neclar și nu permite identificarea sensului exact al prevederii. Reieșind din cele menționate, se propune reformularea alin. (4), fără a schimba sensul prevederii, după cum urmează: *"Suplimentar față de criteriile de evaluare prevăzute la alin. (1) - (3), în stațiile de fond rural, amplasate departe de sursele de poluare, se efectuează măsurări în scopul obținerii și furnizării informațiilor privind concentrația masică totală și concentrațiile*

particulelor în suspensie PM_{2,5}. Substanțele măsurate în stațiile de fond rural sunt prevăzute la anexa nr. 1 partea a III-a.”

23) La art. 28, alin. (2), după textul *”art. 31”* se propune de a completa cu textul *”alin. 2”*, pentru a aduce mai multă claritate.

24) La art. 32, în titlu se propune a înlocui cuvintele *”și evaluarea impactului asupra”* cu cuvântul *”poluării”*.

La art. 32, alin. (1) se propune de exclus textul *”sau documentația de proiect a fost supusă expertizei ecologice de stat în conformitate cu Legea nr. 851/1996 privind expertiza ecologică și s-a obținut acordul de mediu sau avizul expertizei ecologice de stat”*, deoarece Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, la care se face referire în alineatul respectiv, conține toate prevederile referitoare la evaluarea impactului asupra mediului, inclusiv cele ce țin de efectuarea expertizei ecologice. Astfel, referirea la Legea nr. 851/1996 *privind expertiza ecologică* nu este relevantă. De asemenea, la alin. (2) după cuvântul *”motoare”* se adaugă *”cu ardere internă”*.

La art. 32 se introduce un alineat nou (3):

(3) ”În vederea aplicării principiului ”poluatorul plătește” și în scopul prevenirii și reducerii efectelor dăunătoare asupra mediului înconjurător cauzate de poluanții atmosferici prevăzuți la Anex nr.2 la prezenta Lege (I-IV), pentru mijloacele de transport se aplica taxa de poluare în funcție de emisiile generate, în conformitate cu prevederile Legii nr.1540/1998 privind plata pentru poluarea mediului.”

25) La art. 36, lit. b), după textul *”prevăzute la art. 31”* se propune de a completa cu textul *”alin. 2”*, pentru a aduce mai multă claritate.

26) La art. 43 *”Dispoziții tranzitorii”*, textul *”- art.11 și 12, care vor rămâne în vigoare până la intrarea în vigoare a Legii privind emisiile industriale;”*, se substituie cu textul *”a) art. 11, 12; 20 alin. (3) și anexa, care rămân în vigoare până la intrarea în vigoare a cadrului normativ privind emisiile industriale;”*, dat fiind faptul că Legea privind emisiile industriale încă nu este adoptată. De asemenea, la art. 43 *”Dispoziții tranzitorii”*, textul *”- art. 17 alin. (3) lit. b), art. 20 alin. (3) și anexei”*, se substituie *”b) art. 17 alin. (3) lit. b) care rămâne în vigoare până la aprobarea cadrului normativ aferent Legii nr. 277/2018 privind substanțele chimice.*

27) La Anexa nr. 2, partea I *„Particule în suspensie (PM₁₀ și PM_{2,5})”*, la poziția *PM_{2,5}*, în coloana a treia *„Valoarea-limită/țintă (concentrația)”*, pentru perioada de calculare a mediei pentru 1 an calendaristic, se propune ca valoarea *„10 μg/m³”* să fie substituită cu valoarea *„20 μg/m³”* și, prin urmare, marja de toleranță de 20% să fie substituită cu marja de toleranță de 25 %.

Argumentare:

Propunerile de amendare expuse mai sus, se arată necesar a fi operate în scopul îmbunătățirii conținutului și expunerii mai clare a prevederilor proiectului de lege și ajustării limbajului utilizat în corespundere cu legislația națională. Anumite propuneri au trebuie a fi operate urmare a modificării structurii și atribuțiilor ministerelor, intervenite în contextul reformei autorităților publice centrale. Propunerea de modificare a parametrilor prevăzuți la Anexa nr. 2, partea I, intervin urmare a consultărilor cu expertul tehnic internațional pe domeniul calității aerului atmosferic, fiind agreată valoare de 20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, care se încadrează în limitele stabilite la nivel european - 15-20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Valoare țintă de 10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ este recomandată de către Organizația Mondială a Sănătății, însă pentru statele europene dezvoltate această țintă este greu de atins. Valoarea țintă de 20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ stabilită pentru particulele în suspensie $\text{PM}_{2,5}$ corespunde valorii indicate în Anexa XIV, secțiunea B a Directivei 2008/50/CE privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa. Marja de toleranță de 25% a fost calculată în cadrul Studiului privind implementarea monitorizării și managementului calității aerului atmosferic conform standardelor UE în Republica Moldova, elaborat de către expertul internațional, utilizând datele privind calitatea aerului atmosferic furnizate de către Laboratorul de referință din cadrul Agenției de Mediu, cât și datele din Raportul „Starea mediului în Republica Moldova” bazate pe indicatorii de mediu pentru anii 2015-2018.

Ina COȘERU
Deputat în Parlament